

Open Monumentendag Vlaardingen 13 september 2025

Dit programma is samengesteld door Ron Hoekstra, Fenny de Graaf en Els van Dijk in samenwerking met Stout Grafische Dienstverlening en de deelnemers van de Open Monumentendag 2025. Met dank aan de Gemeente Vlaardingen, Fonds Schiedam Vlaardingen e.o. en Stichting Jan Anderson en Rita Boon.

Welkom op Open Monumentendag 2025

U kunt dit jaar het bezoek aan de Open Monumenten combineren met de festiviteiten van de Stadskaravaan en de Kraanconcerten en met muziekkuitvoeringen in het Museum en in de Grote Kerk.

De Stadskaravaan strijkt neer op het Veerplein van 13.00-17.00 met theater, muziek, dans, eten en drinken, zie ook www.stadsgehoorzaal.nl/stadskaravaan. Het programma voor de Kraanconcerten rond de Stadskraan vindt u op www.uitagenda.vlaardingendoen.nl. Vlaardingen Doen zal op 13 september een Citytour OMD organiseren.

Het thema van de landelijke Monumentendag is "Architectuur en erfgoed" met als subtitel "gebouwd om te blijven". Dat "blijven" is zeker van toepassing op de vele oude gebouwen die Vlaardingen rijk is, maar laten we de meer recente interes-

sante gebouwen niet vergeten. Dit jaar zijn daarvan twee open, de Sionkerk en de onderbouw van de Bolder. Ze zijn te jong voor de titel monument maar ze zijn elk op eigen wijze toch monumentaal te noemen.

U kunt alle monumenten in deze folder gratis bezoeken. De meeste monumenten zijn alleen op zaterdag open, Masamuda op beide dagen en de Watertoren alleen op zondag. Op de achterzijde vindt u een plattegrond met verwijzing naar de te bezoeken panden. U kunt uw eigen route maken en er zijn onderweg meerdere plekken om te schuilen voor zon of regen en wat eten of drinken.

MAAR let goed op de openingstijden, die verschillen per monument.

1 Pakhuis N.V. Visscherijmaatschappij Vlaardingen (De visfabriek)

KW haven NZ 11A

Open van 11.00-14.00

Dit rijksmonument "Pakhuis N.V. Visscherijmaatschappij Vlaardingen" uit 1900 heeft meer dan vijftig jaar leeggestaan en is in 2025 prachtig gerestaureerd. Ooit was het een pakhuis voor haringopslag en nettenruimte en inmiddels is het een modern kantoorverzamelgebouw. De architect en mede-investeerder Niek Joanknecht baseerde zijn ontwerp op het nautische verleden van het pand. Diverse details verwijzen naar water en visserij en brengen als het ware een ode aan het

maritieme verleden. Het zou mooi zijn als deze restauratie het begin vormt van een bredere gebiedsontwikkeling rond de Vlaardingse havens.

2 Vulcaanbrouwerij

Oosthavenkade 90

Open van 12.00-16.00

Ooit was het stoombrouwerij "de Ge-kroonde M", vanaf 2016 is hierin de Vulcaanbrouwerij gevestigd. De Stichting Vlaardingse Bierbrouwerij wil een volwaardige brouwerij terugbrengen in Vlaardingen en tijdens de Open Monumentendag krijgt u informatie over het project om de panden aan de Oosthavenkade te redden van de sloop en een nieuwe bestemming te geven.

3 De Bolder

(bij Team van Buren onder het flatgebouw aan het plein)

Columbusstraat 5

Open van 12.00-16.00 voor diverse activiteiten, ook is er lunch, koffie en lekkers te koop.

De Bolder is gebouwd in 1984 door architect Hans Treurniet van het bureau GelukTreurniet uit Vlaardingen. Het moest een markant gebouw worden op die plek en dat is het ook, hoewel het niet echt opvalt. Het telt 21 verdiepingen en wordt gezien als de eerste wolkenkrabber aan de Nieuwe Maas, de stijl wordt brutalisme genoemd. Bijzonder is ook de dakopbouw, ooit bedoeld als recreatiezaal, met een magnifiek uitzicht, alleen beschikbaar voor de huurders.

Team van Buren is te vinden in de onderbouw van het gebouw waar gelegenheid is voor ontmoeten, verbinden door middel van allerlei activiteiten zoals buurtbakkie, haakaan en diverse sporten voor 55+. Kijk vooral naar de twee gebrandschilderde ramen die vermoedelijk afkomstig zijn uit de HBS die ooit op aan de Westhavenkade heeft gestaan. Wie staan er op die afbeeldingen?

U bent van harte welkom voor een kopje koffie of thee, er is een buurtfestival en zijn er verschillende activiteiten zoals stoelgym en sjoelen waar u naar kunt kijken of aan mee kunt doen.

4 Museum Vlaardingen

Westhavenkade 54

Open van 10.00-17.00

De gebouwen van het museum vormen een bijzonder historisch geheel: de basis is 'Het huis met de Lindeboom', in 1742 gebouwd als woonhuis in opdracht van Abraham van der Linden. Een deel van het woonhuis is nog goed te zien met de plafondschildering door Gerard Sanders (1702-1767) en de portretten van de bewoners van dezelfde schilder. Het woonhuis is in 1907, uitgezonderd de muziekkamer, verbouwd tot postkantoor, door architect en rijksbouwmeester D.E.C. Knuttel (1857-1926). In 1971 komt het Nationaal Visserijmuseum hier terecht. In de loop der jaren is het museum meermaals verbouwd, de meest ingrijpende is van recente datum; in juni 2015 wordt het door Houdijk architec-

ten verbouwde complex heropend. Het gebouw is nu een mix van oud en nieuw, een verbinding die je binnen en buiten op meerdere plaatsen kunt bewonderen. Op 13 september spelen vier ensembles van amateurorkesten uit Zuid-Holland klassieke stukken uit hun concert. De optredens zijn om 11.30, 12.15, 12.45 en om 14.00 en 14.30 uur.

5 KADE40 – Van hoofdpstkantoor tot cultuurhuis

Westhavenkade 40

Open van 09.00-14.00

Het gebouw aan de Westhavenkade 40 opende in 1939 als hoofdpstkantoor van Vlaardingen, ontworpen door rijksbouwmeester Johan G. Robbers. Het pand was vooruitstrevend voor zijn tijd, met onder meer gasdichte ramen en een beschermde kelder, mede ingegeven door de dreiging van oorlog. In de jaren '60 werd het uitgebreid met een moderne postbussenhal, automatische voorzieningen en extra werkruimte voor tientallen medewerkers. Na sluiting van het postkantoor in 1989 stond het pand enige tijd leeg, tot het in 2013 een nieuwe functie kreeg als cultuurhuis KADE40.

Tegenwoordig is KADE40 dé plek voor kunst, cultuur en creativiteit in Vlaardingen.

U vindt hier exposities, uitvoeringen, ateliers, workshops én een open inloop. Loop gerust binnen – er is altijd iets te zien, te doen of gewoon ruimte voor een lekker bakkie.

6 Concordia

Westhavenkade 28 of ingang Rijkestraat.
Open van 9.00-02.00

Concordia is een markant gebouw in 1934 gebouwd in een dominantie baksteenarchitectuur met donkere stenen voor de eerste laag en helderrood voor de hogere verdiepingen. Karakteristiek is de ronding die de Rijkestraat inloopt daar met een glooiing in het metselwerk het lagere deel bereikt. Concordia heeft stalen ramen met roedeverdeling aan de Rijkestraat. De ramen aan de Westhavenkade vormen een rustige vlakverdeling. Het zijn allemaal kenmerken van de Amsterdamse School. Bovendien is Concordia de oudste kroeg

van Vlaardingen, meer dan 400 jaar geleden werd er al getapt op deze plek. De buitenkant is de moeite waard maar u kunt ook binnenkijken (kan via ingang Rijkestraat), misschien herinneringen ophalen in de feestzaal, nu biljartzaal en een drankje bestellen.

7 Atelier goudsmid Eric Hulsman

Rijkestraat 2
Open van 10.00 tot 16.00

Dit pand stond er al in 1500 en is door de eeuwen heen bewoond door meerdere gezinnen. Het is een van de oudste panden van Vlaardingen en met de buurpanden aangewezen als beschermd stadsgezicht. Delen van het dak en de zijgevel stammen

nog uit 1500, de klokgevel met op de top een scheepsmodel is tijdens de restauratie in 1973 opgetrokken. Tussen ongeveer 1900 en 1968 had hier de familie Post een winkeltje in tabak, snoep en wat levensmiddelen. Sinds 1973 heeft Eric Hulsman hier zijn atelier.

8 De Grote Kerk en het Van Pethegem orgel

Markt 63
Open van 11.00-16.00, met om 16.00 een afsluitend orgelconcert.

Regelmatig wordt het indrukwekkende Van Pethegem orgel in de Grote Kerk gespeeld en tussendoor kunt u een kijkje nemen bij de klavieren en kunt u informatie krijgen over de werking en de historie van het orgel. In de kerk worden de plannen gepresenteerd voor de herbestemming

van de kerk tot Bibliotheek en Huiskamer van de Stad door Stadsherstel Maassteden BV, de eigenaar van de kerk. Om 16.00 uur wordt de Open Monumentendag afgesloten met een orgelconcert door organist Aad Zoutendijk.

9 Torenbeklimming Grote Kerk

Markt 63

Elk uur om 13.00, 14.00 en 15.00

De toren van de Grote Kerk is gebouwd in 1746. Hij is eigendom van de gemeente sinds de tijd van Napoleon. Boven heeft u een prachtig uitzicht over de stad en de omgeving. Het Serviceteam Vlaardingen verzorgt de rondleidingen, zorg dat u kort voor de start aanwezig bent.

10 De Waag

Markt 62, aan het begin van de Hoogstraat

Open van 11.00-16.00

Rond 1556, de exacte datering blijft nog steeds in de nevelen van de tijd gehuld, werd een zelfstandig gebouw voor de Waag opgetrokken tegen de noordmuur van de Grote Kerk. Het is tussen twee steunberen gebouwd. In de muur zijn tufstenen overblijfselen van de 12de-eeuwse parochiekerk te zien. Naast de Waag, ook tegen de kerkwand gebouwd, staat de Vleeshal. In de Waag werden varkens, was, boter en vlas gewogen. De Waag is nooit gebruikt voor het wegen van 'heksen'. In 1926 is het gebouw gerestaureerd, hierbij is de halfronde tweede ingang vervangen door een venster. De Waag werd in 1957 gesloten. Sinds 2022 heeft de Historische

Vereniging Vlaardingen hier een eigen plek. U bent 13 september van harte welkom in de Waag om de publicaties (Tijd-Schriften en Jaarboeken) te bekijken, maar ook voor andere historische publicaties én voor informatie over de geschiedenis van Vlaardingen. Kinderen kunnen gewogen worden op de oude weegschaal, hun gewicht wordt genoteerd op een echt certificaat om mee naar huis te nemen.

11 Distilleerderij H. Van Toor Jz. (met Kroegentocht)

Maassluisdijk 32

Open van 11.30-16.30

Rondleidingen door de distilleerderij, kelder, binnenplaats en snookercentrum om 12.00, 13.00 en 15.30.

Kroegentocht om 14.00, aanmelden bij c-stevens@live.nl (max. 30 deelnemers)

Op Open Monumentendag is er een Kroegentocht in het 18de-eeuwse Vlaardingen, om 14.00.

De Vlaardingse binnenstad kende in de 18de eeuw vele herbergen en tapperijen die hun sporen hebben nagelaten in het Vlaardingse Stadsarchief. Wat is er echter nog te zien van deze drinkcultuur als je door het centrum van Vlaardingen loopt? Namen als 'de Hollandse Tuyn', 'De Zalm' en 'De Visscher' gingen vroeger van mond tot mond. Wie kent deze herbergen nog? Cultuurhistoricus Cora Laan neemt u mee op een 18de-eeuwse kroegentocht. Zij laat u de sporen van zien van de Vlaardingse drinkcultuur. Vanzelfsprekend wordt er

ook een verband gelegd met hedendaagse drinkgewoonten. De wandeling begint niet voor niets bij Distilleerderij Van Toor op de Maassluisdijk 32.

12 Sionkerk

Westnieuwland 56

Open van 10.00-13.00

De kerk, ontworpen door architect Hans Treurniet valt niet direct op. De gesloten gevel en de dominante baksteenarchitectuur omsluiten de kerk zorgvuldig, monumentaal in zijn eenvoud. Binnen wordt het monumentale doorgezet in de grote ruimte geschikt voor 1000 kerkgangers, ook de baksteen is doorgezet, maar nu bijna wit van kleur. De smalle ramen geven een mooie lichtinval. Kijk ook naar het houten gewelf opgebouwd uit vormen die associaties oproepen met historische kerkdakvormen en de ramen daarin zorgen ook voor een speciale lichtinval. Binnen is een gebrandschilderd raam waarin u het verhaal van Jona en de vis kunt ontwaren.

Aan de buitenzijde oogt de kerk misschien niet zo groot, maar eenmaal binnen is het indrukwekkend. Een gebouw dat je snel over het hoofd ziet en dat nu voor het eerst tijdens Open Monumentendag van binnen te bekijken, u kunt er rondkijken, vragen stellen en kopje koffie of thee drinken.

13 Hollandiagebouw

Oosthavenkade 42

Open van 11.00-13.00

In dit voormalige kantoor van melkfabriek Hollandia, rijksmonument, gebouwd in 1897 door architect Pleun van der Berg in neorenaissancestijl zijn appartementen gebouwd. Veel mooie details zijn bewaard gebleven, waaronder de fraaie hal. Het gebouw is in 2021 verbouwd door Houdijk architecten. U kunt binnenkijken in de grote hal waar ook een presentatie te zien

is van oude foto's en er wordt een oude promotiefilm gedraaid van de fabriek Hollandia.

14 Haringpakhuis / depot streekmuseum Jan Anderson

Willem Beukelszoonstraat 2

Open van 14.00-16.00

Het pakhuis is omstreeks 1880 gebouwd in utilitaire stijl, de opbouw is grotendeels van hout, de onderbouw is gemetseld in rode baksteen. Deze onderbouw werd in 1916 aangebracht ter vervanging van de eerst houten onderbouw. Het gebouw was oorspronkelijk dus haringpakhuis

met kuiperij, zolder en een open plaats. In dit rijksmonument is het depot van het streekmuseum ondergebracht. U kunt er de enorme verzameling gebruiksvoorwerpen uit de vorige eeuw bekijken. Hieruit worden regelmatig voorwerpen en meubels uitgeleend voor toneel en films.

15 De Watertoren

Van Linden van de Heuvelweg 2B

Rondleidingen **zondag 14 september** om 11.00 en om 12.00

De watertoren dateert uit de wederopbouwperiode en heeft alle kenmerken uit die tijd met baksteenarchitectuur, stalen ramen, zakelijke uitstraling die natuurlijk ook past bij zo'n industrieel gebouw. Architect J.H.J Kording ontwierp deze toren van 39 m. hoog met zes verdiepingen en een kelderruimte. Sinds eind jaren '90 niet meer in gebruik als watertoren maar gelukkig wel in gebruik als kantoorruimte en op de begane grond een restaurant met een heerlijk terras.

De rondleidingen zijn dit jaar op zondag. U kunt de toren van binnen bekijken en u krijgt informatie over de historie van de drinkwatervoorziening in Vlaarding en de rol hierbij van de Watertoren in het Hof in het bijzonder.

16 Cuypersstoren en het Stiltecentrum De Driepas

Hoogstraat 26

Open 13 en 14 september van 10.00-17.00

In 1869 is deze eerste Katholieke kerk van Vlaardingen gebouwd door de architect Pierre Cuypers. De kerk verzakte en werd in 1956 gesloopt. De toren had een stevige ondergrond op het dijklichaam van de Hoogstraat en bleef behouden. In de toren is het Stiltecentrum De Driepas, beheerd door 'Veel Vlaardingers Eén Huis' en 'PAX Ambassade van Vrede Vlaardingen'. Kijk omhoog in de toren en zie de sporen van de neogotiek waar Cuypers beroemd om is. Op het Kerkplein is beeldhouwwerk, poëzie en keramiek te zien van Ria Koks. De toren met het stiltecentrum is open voor bezoekers.

17 Molen Aeolus

Kortedijk 14

Open van 11.00-16.00

Sinds 1406 staat op deze plaats een korenmolen, die daarna een aantal keren is herbouwd en verbouwd. De huidige molen staat hier sinds 1790 en doet nog steeds dienst als graanmolen.

U kunt langskomen om een pannenkoek te eten en er worden maaldemonstraties en rondleidingen gegeven.

18 Begraafplaats Emaus

Emaus 6, tegenover de molen

Open van 8.00-21.00

De gemeente Vlaardingen kempte begin 19e eeuw met een overvol kerkhof en ze kocht in 1823 een stuk grond, iets ten zuiden van de katholieke begraafplaats achter Emous. In 1829 is het in gebruik genomen, 169 eigenaren van graven in

de kerk kregen als compensatie een eigen graf op de nieuwe begraafplaats. Ook de Kerk werd schadeloosgesteld voor het verlies van inkomsten uit begraven.

U kunt een wandeling maken over de lommerrijke begraafplaats en de erehof met daarin onder meer de Geuzengraven en het Indië monument bezoeken of de dertig grafmonumenten die zijn aangewezen als funerair erfgoed.

19 Kapel St. Willibrordus

Emaus 44B

Open van 11.00-16.00

Op 2 mei 1820 werd de, vooral door enorme inzet van pastoor Van Stavelen, Roomskatholieke begraafplaats St. Barbara aan het Emaus plechtig ingewijd door de Schiedamse landdeken Gerdner. Het was één van de eerste Roomskatholieke begraafplaatsen in Noordwest Nederland sinds de Reformatie. De oude poort van de begraafplaats geeft nu toegang tot de Jan Ligthart-school.

In 1836 werd er op de begraafplaats St. Barbara een kapel gebouwd. Bijna 100 jaar later kreeg aannemer van Roijen opdracht de inmiddels bouwvallige kapel te slopen en een nieuwe te bouwen. Hij ging voortvarend te werk want op 2 maart

1931 legde de Schiedamse deken Schraag de eerste steen en op 24 juni 1931 werd de St. Willibrorduskapel (architect Van Beers) door pastoor Maas ingewijd.

Sinds 1989 is de kapel in gebruik als cultuurwerkplaats met beeldende kunst, theater, muziek, lezingen, CD opnamen en workshops.

20 Raadhuis Vlaardinger Ambacht

Emaus 5

Open van 10.30-16.00

Het raadhuis dateert uit de tijd dat Vlaardinger-Ambacht een zelfstandige gemeente was. Het eerdere raadhuis gebouwd in 1862 werd in 1905 vervangen door het huidige gebouw, naar een ontwerp van de architecten De Clerq en Gratama. Na de annexatie in 1941 verloor het raadhuis zijn functie en sinds 1948 is het Stadsarchief van Vlaardingen hier gehuisvest.

Het klokkentorentje is een markant herkenningspunt in de wijk Vlaardinger-Ambacht, in de voorgevel is een gedenksteen gemetseld uit de oorspronkelijke 17de-eeuwse boerderij/herberg/rechthuis Emaus. Op de gedenksteen staan naast de drie Emmausgangers, de vier wapens afgebeeld voor de vroegere ambachten Babberspolder, Vlaardingen, Zouteveen en

Vlaardinger-Ambacht.

Op 13 september is niet alleen het gebouw te bekijken, maar er is ook een kleine expo over bijzondere architectonische gebouwen in Vlaardingen.

21 Streekmuseum Jan Anderson

Kethelweg 50

Open van 14.00-16.00

Dit bijzondere museum heeft een rijke collectie en is gevestigd in de oude boerderij van de familie Zuydgeest. U ervaart een terug-in-de-tijd-gevoel in het straatje met oude ambachten en winkeltjes. Naast het "straatje" zijn er de vele (150) verzamelingen, van oude boeken en prenten tot medailles en penningen, van archeologische voorwerpen tot producten van naoorlogse vormgevers: alle voorwerpen in het museum harmoniëren in een samenhang tussen heden en verleden.

22 Masamuda; Educatief Archeologisch Erf Broekpolder

Klokbekerpad 1 (hoek IJzertijdpad)

Open zaterdag en zondag van 12.00-16.00.

Masamuda of wel het Educatief Archeologisch Erf Broekpolder toont reconstructies van huizen uit de Nieuwe Steentijd (Vlaardingencultuur) en Middeleeuwen (Rottahuis en Spijkenisseboerderij) in de context van de toenmalige landschappen. Er zijn boomstamboten te zien uit de prehistorie en Romeinse Tijd en een middeleeuwse punter.

De inrichting van beide locaties is aangepast aan de tijd van de reconstructies. Op het Steentijd erf (Vlaardingencultuur Huis) kun je hazelnoten branden, je eigen armbandje maken van boomschors, een amulet maken of je eigen steentijdhuis bouwen.

Op het Middeleeuwse erf (Rottahuis en Spijkenisse boerderij) kun je plaatkoekjes bakken, wol verven met plantaardige kleurstoffen uit eigen tuin, touwslaan en boogschieten met de re-enactmentgroep Kolovrat.

Op beide erven geven we ook rondleidingen over de herkomst van de boerderijen en de omgeving waarin ze staan.

Locaties Open Monumentendag Vlaardingen 2025

- 1 Pakhuis N.V. Visscherijmaatschappij (De Visfabriek)
- 2 Vulcaanbrouwerij
- 3 De Bolder
- 4 Museum Vlaardingen
- 5 KADE40
- 6 Concordia
- 7 Atelier goudsmid Eric Hulsman
- 8 De Grote Kerk en het Van Pethegem orgel
- 9 Torenbeklimming Grote Kerk
- 10 De Waag
- 11 Distilleerderij H. Van Toor Jz.
- 12 Sionkerk
- 13 Hollandiagebouw
- 14 Haringpakhuis / depot streekmuseum Jan Anderson
- 15 De Watertoren, **zondag**
- 16 Cuypersstoren en het Stiltecentrum De Driepas
- 17 Molen Aeolus
- 18 Begraafplaats Emaus
- 19 Kapel St. Willibrordus
- 20 Raadhuis Vlaarding Ambacht
- 21 Streekmuseum Jan Anderson
- 22 Masamuda; Educatief Archeologisch Erf Broekpolder

**OPEN
MONUMENTENDAG**

**VRIENDEN
LOTERIJ**

